

اسلامیت و جمهوریت دو عنصر جدا نیستند که به یکدیگر وصل شده باشند و یک حقیقت را به وجود آورده باشند؛ در دل اسلامیت، جمهوریت هست. در دل اتکاء به حکم الهی، تکیه به مردم و احترام به خواست و رأی مردم هست. جمهوری اسلامی یک حقیقت واحد است که هدیه انقلاب اسلامی به ملت ایران است. (۱۳۸۸/۵/۱۲)

▼ حرف روز

جایگاه سیاست‌گذاری و پاسخگویی

سخنان نماینده ولی فقیه در همایش سراسری هادیان و مسئولان سپاه با واکنش اصلاح‌طلبان همراه بود. حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی‌صادقی در تبیین شاخص ولایت‌مداری برای انتخاب نمایندگان مجلس گفته بودند: «در نظام ولایی رئیس‌جمهور، رئیس‌مجلس و رئیس‌قوه قضائیه و... حق سیاست‌گذاری ندارند. نظریه‌پردازی و سیاستگذار خداست و در بعد زمینی آن ولایت است. این عزیزان مجری هستند.» در واکنش به این عبارات، صادق زیباکلام در صفحه اینستاگرام خود نوشت: «می‌ماند فقط یک سؤال از محضر بزرگوارشان: اگر بالفرض و خدای ناکرده برخی از تصمیمات و سیاست‌ها صحیح نباشند، مسئولیت پاسخگویی آنها بر عهده کدام مقام یا نهاد می‌باشد؟»

در مواجهه با این اظهارات توجه به چند نکته حائز اهمیت است:

۱- فهم کلام نماینده ولی فقیه آسان است، به شرط آنکه کسی بخواهد آن را فهم کند. طبق فهم و بیان عموم علمای اسلام، حکومت اسلامی، حکومتی است که در آن احکام اسلامی اجرا می‌شود. در این میان، وظیفه مؤمنان، فهم و استنباط و در مرحله بعد عملیاتی و اجرایی کردن آن است.

۲- سال‌ها پیش حضرت امام خمینی (ره) در درس‌های خود در نجف اشرف که در قالب کتاب «ولایت فقیه» انتشار یافت، با صراحت اعلام داشته بودند: «شارع مقدس اسلام یگانه قدرت مقننه است. هیچ‌کس حق قانون‌گذاری ندارد و هیچ قانونی جز حکم شارع را نمی‌توان به مورد اجرا گذاشت. به همین سبب، در حکومت اسلامی به جای «مجلس قانون‌گذاری» که یکی از سه دسته حکومت‌کنندگان را تشکیل می‌دهد، «مجلس برنامه‌ریزی» وجود دارد که برای وزارتخانه‌های مختلف در پرتو احکام اسلام برنامه ترتیب می‌دهد و با این برنامه‌ها کیفیت انجام خدمات عمومی را در سراسر کشور تعیین می‌کند.» همین فهم در مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز این‌گونه بازتاب یافته است: «قانون‌گذاری که مبین ضابطه‌های مدیریت اجتماعی است، بر مدار قرآن و سنت جریان می‌یابد.» این تعبیر به خوبی بیان می‌کند، خداوند متعال قوانین، سیاست‌ها و راهبردهای کلان جامعه اسلامی را مشخص کرده و وظیفه نهادهای مختلف در نظام اسلامی فهم سیاست‌های اسلامی و تدوین قوانین جزئی‌تر و پیاده‌سازی آن در جامعه است.

۳- بدون شک فهم و استنباط روشمند آموزه‌های دینی، امری تخصصی است که مبتنی بر متون دینی بر عهده فقیه جامع‌الشرایطی قرار گرفته که در رأس حکومت اسلامی قرار دارد و از آن با عنوان «ولی فقیه» در قانون اساسی یاد شده است. این فهم از جایگاه ولایت فقیه در بند ۱۱۰ قانون اساسی نیز آمده و تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی و نظارت بر حسن انجام آن بر عهده رهبری واگذار شده است. البته رهبری نیز این امر خطیر را از طریق مشورت با کارشناسان امر در طول چهار دهه اخیر انجام داده‌اند و در قبال این تصمیم‌گیری‌ها این رهبری است که باید پاسخگو باشند. این تفسیر نافی وظایف قانونی مجلس و دولت نیست، بلکه مطابق با قانون اساسی، قوای سه‌گانه و به طور خاص دولت و مجلس زیر نظر رهبری فعال بوده و وظیفه دریافت این سیاست‌های کلی و عملیاتی کردن و پیاده‌سازی آن از طریق تصویب طرح و لوایح را بر عهده دارند.

۴- نکته دیگر آنکه ولایت‌مداری در حوزه شخصی یک معنا دارد و در حوزه جایگاه حقیقی معنایی دیگر. نماینده مجلس در جایگاه حقوقی خود موظف به تبعیت از راهبردها و سیاست‌های کلانی است که رهبری جامعه اسلامی طرح‌ریزی کرده است. البته در جایگاه شخصیت حقیقی هر فرد آزاد است تا آرا و نظرات خود را دنبال کند و نظریه‌پردازی‌های خود را داشته باشد.

۵- پاسخگویی در نظام اسلامی مبتنی بر حدود اختیارات مسئولان تعریف می‌شود و هر فرد باید به اندازه اختیارات خود پاسخگو باشد. وظیفه رئیس‌جمهور و نمایندگان مجلس عملیاتی و اجرایی کردن سیاست‌ها و تدابیر کلانی است که با محوریت و مدیریت رهبر جامعه اسلامی تنظیم شده است و مسئولان نه در قبال سیاست‌گذاری‌ها، بلکه در مرحله عملیاتی و اجرایی کردن آنها باید پاسخگوی عملکرد خود باشند. برای نمونه، تصمیم‌گیری درباره چگونگی افزایش قیمت بنزین، جزء اختیارات دولت و رئیس‌جمهور بوده و ایشان باید پاسخگوی عملکرد خود در برابر افکار عمومی باشند!

▼ گزارش روز

استیضاح انتخاباتی؟

«اگر این کار انجام نشود من شخصاً تصمیم مقتضی را در این باره خواهم گرفت.» این جمله‌ای است که «علی مطهری» عضو فراکسیون امید در واکنش به عدم اعلام وصول استیضاح وزیر کشور از سوی هیئت‌رئیس جلسه علنی روز گذشته بیان کرده است!

این نماینده مجلس می‌گوید: «استیضاح وزیر کشور امضای کافی برای اعلام وصول داشت و این مطلب مورد تأیید آقای لاریجانی رئیس مجلس هم قرار گرفت. ما اصرار داشتیم تا خود ایشان اداره جلسه را دارد استیضاح اعلام وصول شود، ایشان به ما قول داد که این کار انجام شود، ولی ایشان جلسه را ترک کرد و آقای مصری به جای ایشان نشست. آقای لاریجانی به آقای مصری گفت که استیضاح امضای لازم را دارد، آن را اعلام وصول کنید. ما به آقای مصری گفتیم دستور بدهید استیضاح اعلام وصول شود؛ اما ایشان گفت مگر من سرباز آقای لاریجانی هستم؟ چرا خودش این کار را نکرد؟ چرا این موضوع به نام من تمام شود؟» این تلاش ویژه برای استیضاح مسئول اجرایی انتخابات مجلس یازدهم در حالی است که استیضاح وزیر نفت بدون آنکه دلیل آن مشخص شود و صرفاً با اعلام این جمله «در شرایط کنونی صلاح نیست» منتفی شده است، برخی نمایندگان مجلس با جدیت تمام در پی استیضاح وزیر کشور هستند.

شواهد و قراین نشان می‌دهد، استیضاح رحمانی‌فضلی قطعه دیگر جورچینی است که جریان اصلاحات در آستانه انتخابات اسفند ماه طراحی کرده است. جورچینی که به دنبال ارائه تعریفی جدید از جریان اصلاحات در افکار عمومی است؛ تعریفی که براساس آن حامیان اصلی و جریانی که بیشترین سهم را در این دولت دارند، به عنوان منتقدان جدی و آلترناتیو دولت اعتدال به جامعه معرفی می‌شوند و هیچ بعید نیست این جریان برای انتخابات با شعار استیضاح و برکناری رئیس‌جمهور وارد فضای انتخاباتی شود!

▼ اخبار

توصیه مؤسسه صهیونیستی برای فشار بر ایران

مؤسسه صهیونیستی امنیت ملی آمریکا (JINSA) که به طور رسمی مأموریت خود را «آموزش تصمیم‌سازان آمریکایی در حوزه دفاعی و امنیت راهبردی در کنگره، ارتش و نهادهای انتخابی به ویژه پیرامون خاورمیانه» عنوان کرده، در جدیدترین توصیه‌هایش به دولت آمریکا آورده است: مبادا به اصرار اروپاییان برای مذاکره با ایران وسوسه شود؛ زیرا به واسطه علنی شدن اعتراضات مردم در ایران و «کشورهایی در منطقه که ایران بر آن سلطه دارد»، اکنون زمان افزایش فشار بر ایران است. ترامپ باید به جای راهبرد قدیمی «تغییر رژیم» که همه را یاد حمله آمریکا به عراق می‌اندازد، به دنبال «فروپاشی رژیم» بر اثر افزایش فشارها باشد. برای فروپاشی، آمریکا به موارد زیر نیاز دارد: افزایش فشار اقتصادی بر منابع درآمد حکومت، حمایت از معترضان در خیابان‌های ایران، همکاری با اروپاییان برای تمهید مقدمات فنی دستیابی آزاد ایرانیان به اینترنت، رساندن پیام حمایت به مخالفان داخلی در ایران از طریق رسانه‌ها، تحریم تمام مقامات ایرانی که در سرکوب معترضان دخالت دارند، پاسخ شدید به هرگونه اقدام تجاوزکارانه از سوی ایران مانند حمله به آرامکو، توافق دفاعی جدید با اسرائیل برای تقویت بازدارندگی و توانمندی آن برای مقابله با هر گونه حمله. با این اقدامات می‌توان مشروعیت حکومت ایران را کاسته، هزینه فعالیت‌هایش را افزایش داده و آن را تا حد امکان تضعیف کرد.

دموکرات‌ها رأی لازم برای استیضاح ترامپ را دارند

خبرگزاری «آسوشیتدپرس» در آستانه رأی‌گیری مجلس نمایندگان آمریکا درباره لوایح دولوی استیضاح «دونالد ترامپ» نظر تمامی اعضای مجلس نمایندگان آمریکا را در زمینه لوایح استیضاح جویا شده و نوشته است، میزان آرای مثبت به حدی است که تصویب این دو لایحه مسجل است. ترامپ به دلیل فشار به دولت اوکراین برای کمک به بدنام کردن «جو بایدن» نامزد پیش‌تاز دموکرات‌ها در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ به «سوءاستفاده از اختیارات» و «مانع‌تراشی در مسیر تحقیقات کنگره» متهم شده است. بر اساس آمار آسوشیتدپرس، تاکنون ۲۱۶ دموکرات گفته‌اند به اتهام سوءاستفاده از اختیارات رأی مثبت می‌دهند. ۲۱۵ دموکرات هم گفته‌اند به مانع‌تراشی در مسیر تحقیقات کنگره رأی مثبت خواهند داد. هر چند هیچ‌یک از جمهوری‌خواهان با این دو اتهام موافقت نکرده‌اند، اما دموکرات‌ها در مجلس نمایندگان اکثریت را در دست دارند.

در شش سال معادل دوره هشت سال قبل خودرو وارد کشور شد

«مصطفی هاشمی‌طبا» اظهار داشت: «علی‌الاصول وقتی به کسی می‌گویند یک ساعت دیگر آب خانه قطع می‌شود، حداقل به قدر ضرورت آب ذخیره می‌کند. مسئولان ما به جای دوراندیشی و نگاه جدید به اقتصاد کشور بر ادامه راه گذشته که واردات و مصرف بود، افزودند و از جمله اعلام کردند هر کس هر چقدر بخواهد ارز ۴۲۰۰ تومانی دریافت می‌کند! ۶۰ تن طلا را در بازار آزاد به مردم فروختند. در شش سال ریاست‌جمهوری حسن روحانی معادل دوره هشت ساله قبل، حدود هشت میلیارد دلار اتومبیل وارد شد؛ از کشورهایی که همسو با آمریکا ایرانیان را تحریم کردند. حتی از خود آمریکا کالای مصرفی وارد شد. غافل از اینکه خزانه ارزی را تهی و تبعات ناگواری در اقتصاد بر جای می‌گذارد.»

جریان سوم با شعار عدالت‌طلبی و مدیریت جهادی!

«صادق زیباکلام» از چهره‌های اصلاح‌طلب با بیان اینکه معتقدم هیچ گزینه‌ای غیر از صندوق رأی نداریم، گفت: نارضایتی گسترده نسبت به اصلاح‌طلبان و اصولگرایان وجود دارد؛ یک جریانی که می‌خواهد خودش را جریان سوم معرفی کند به عنوان عدالت‌طلبی و مدیریت جهادی می‌خواهد بیاید در انتخابات شرکت کند؛ فکر می‌کنم اینها موفق خواهند شد و دارند از بغض و کینه از این دو جریان اصلی سوءاستفاده می‌کنند تا به عنوان یک جریان سوم آرا را جمع کنند. وی افزود: فکر می‌کنم ۱۰۰ نفر قدرتمند در مجلس حضور خواهند داشت و قدرت‌شان این قدر زیاد است که شورای نگهبان نمی‌تواند کاندیدای آنها، یعنی احمدی‌نژاد را رد صلاحیت کند.

▼ اخبار کوتاه

◀ «عباسعلی قصابی» رئیس اتاق مشترک ایران و آلمان با بیان اینکه هر چند ماه یک بار رئیس اینستکس به ایران سفر می‌کند، گفت: هدف از این سفرها بررسی راه‌های انتقال مالی کالاهای غیرتحریمی، مانند غذا و دارو در این کانال مالی است. قرار است رئیس سازوکار حمایت مالی اروپا و ایران (اینستکس) به زودی و بعد از تعطیلات در ۲۲ دی (۱۲ ژانویه) بار دیگر به ایران سفر کند.

◀ «علی بیگدلی» دیپلمات سابق و از حامیان برجام در مصاحبه با روزنامه «آرمان» با تأکید بر ضرورت مذاکره با آمریکا گفته است: «بیشتر دشمنی‌ها به علت وجود رژیم صهیونیستی است. کلید حل رابطه ایران و آمریکا «مسئله فلسطین» است... سیاستمداران کشورمان اگر می‌خواهند این سفر پر ثمر باشد، باید در خطوط صفر مذاکره خود اندکی تجدیدنظر کنند!»

◀ «ناصر چمنی» رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران کشور با اشاره به اینکه قدرت خرید کارگران ۵۰ درصد کاهش یافته است، گفت: جلسات کمیته دستمزد فعلاً تشکیل نشده است؛ چرا که منتظر هستیم قیمت‌ها به یک ثبات مشخص برسد. پس از افزایش قیمت بنزین، چند روزی قیمت‌ها را پایین نگه داشتند، اما یک‌باره سیر صعودی پیدا کرد.

◀ روزنامه «هآرتس» نوشت: «نمایندگان کنگره آمریکا با درخواست ترامپ در زمینه بودجه ویژه ۱۷۵ میلیون دلاری برای حمایت از معامله قرن مخالفت کرده‌اند. این تصمیم که یک توافق دو حزبی در زمینه بودجه پیشنهادی ترامپ برای سال ۲۰۲۰ است، آخرین نشانه از آمریکاست که نشان می‌دهد طرح موسوم به صلح معامله قرن به این زودی‌ها اجرایی نخواهد شد.»

◀ «امیر حاتمی» وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در جلسه کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی گفت: دغدغه‌ها در حوزه بودجه جاری در سال ۹۹ و حقوق و مزایا از سوی دولت به‌طور کامل حل شده و ۲۵ درصد افزایش یافته که ۱۵ درصد مربوط به حقوق و مزایاست.

◀ «رضا اردکانیان» وزیر نیرو در سفر به استان کردستان گفت: تخصیص و تأمین آب استان کردستان به اتکای مطالعات دقیق و با در نظر گرفتن مجموعه شرایط همه استان‌های همجوار، از حدود ۳۰ هزار هکتار به بیش از ۹۶ هزار هکتار افزایش یافت.

◀ «اسحاق جهانگیری» معاون اول رئیس‌جمهور در ابلاغیه‌ای به دستگاه‌ها تأکید کرده است، هیچ یک از مدیران و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی حق مخالفت با هیچ بخشی از لایحه بودجه ۹۹ یا درخواست تغییر هیچ بخشی از آن در مجلس را ندارند.